

Felöltözött, és elindult egy budai utcán, amely utca (Böszörményi út) végén volt a találkahely egy másik ügyvéddel, évfolyamtársak voltak, és segítettek egymásnak mindenben, ha kellett. Az ilyen szakmai barátságok létfontosságúak egy-egy ügy megszerzésében és gyakorta a megoldásában is. A vendéglő már gimis korukban is ott volt, Három Szív, korábban erről mesélt az a férfi, aki a feleségével a biopiacra ment. Egy suliba jártak, ismerték is egymást, vagy nem ismerték egymást, esetleg ez az

Háy János 35

AZ ÜGYVÉD ÉS AZ ÚJSÁGÍRÓ

Részlet a *Boldog boldogtalan*

című regényből

ügyvéd azonos a biopiacra tartó férfival. Akkor régen nem mertek odajárni, mert tudták, hogy a gimiből néhány tanár is jár oda, s féltek, hogy a tanár odajön, és rákérdez, hogy vagytok-e már tizennyolc évesek. Mért kérdezne ilyen hülyeséget, amikor pontosan tudja, hogy nincsenek, ha volnának, akkor nem volna ez a függelmi viszony. Mindenesetre ők ettől féltek, hogy felteszi ezt a hülye kérdést, pedig, ha véletlen lett volna ott tanár, nem mert volna kérdezni se hülyeséget, se semmit, mert rohadtul látszott rajta, hogy be van nyomva, inkább úgy tett volna, mintha fel sem tűnne neki az osztályába járó kamaszok jelenléte. Azóta ezer neve volt, most nem is tudták, hogy mi, ezért csak úgy beszélték meg, hogy akkor ott a sarkon, ahol szoktak, van délben menü, és azért az olyan, hogy mégiscsak fog rajta egy kis pénzt az ember. A barát már ott volt.

Szarul nézel ki, ezzel indított.

Te is, mondta az érkező.

Hát szar, mert, és akkor elkezdte sorolni a problémáit, a később érkező nem akarta mondani, hogy ő meg azért, mert éjszaka négy órát dugott egy baromi jó nővel, igaz, az emlékei homályosak, de a nő ma felhívta, hogy megköszönje neki az élményt. A korábban érkezett barát végül belefogott, hogy bár szarul néznek ki, de jobban, mint, és akkor felsorolt néhány közös ismerőst, számtalan tragikus sorseseleménnyel színezve a felemlegetésüket. Egy regény az életünk, mondta a barát, még szerencse, hogy mi a pozitív hősök vagyunk, aztán megpróbálta jellemezni a pozitív hős fogalmát magukra nézve, helyesebben csak magára nézve, mert csak magáról gondolta azt, amit mondott, de kommunikációs taktikából kiterjesztette a barátra is.

A jellemzésben szóba került, hogy mennyire stabilak lelkileg. Arra nem tért ki, hogy korábban arról beszélt, hogy a problémái miatt egy marék lélekjavító gyógyszert szed, antidepresszánt, hangulatjavítót, s ha ezektől

rosszul van, akkor bekap néhány nyugtatót is, a xanax a legközelebbi barátja. És ezt még tovább tetézi, hogy tele vannak a világ iránti kíváncsisággal, és érdeklődéssel, a többiek agya már a diploma évében leállt, mondta. A kíváncsiság, az a lelke mindennek, hogy még akarsz valamit tudni, a szem, 36 a szem csillogása mutatja mindenkiben, hogy ez még megvan-e benned, s benned és bennem még megvan. A későn érkező barát mindezt nem így gondolta, vagyis magáról igen, de a korábban érkező barátról egyáltalán nem. Reménytelennek látta, aki tele van gyógyszerezve, rettenetesen lassan forog az agya, a gerincproblémái miatt nevetségesen bicegve jár, elment végére, akkor látta, és persze évek óta nem volt nővel, mert a feleségével már leszámolt, de erkölcsi okokból mással nem akar. Ez az erkölcsi ok egyszerűen a lustaság volt, nem akarta megzavarni a nyugalma egy-egy új érelemmel, inkább koncertekre jár, meg moziba, színházba, hogy kielégítse a korábban felemlített kíváncsiságot, amely kíváncsiságról a későn jövő barátnak meg volt a véleménye. Pótcselekvés, vagyis olyan cselekedet, ami a szükséges cselekedeteket helyettesíti.

Miről is beszélgettünk, gondolta az ügyvéd, amikor végre elfogyott az ebéd, és kínos volt a helyet foglalni más ebédelni akarók előtt, indulni kellett. Mindegy, ja, hogy kívül mi van, meg hogy mindenkivel, ami van, az rossz, csak a barátjával van a jó. Nézte az utcát, már egyedül volt, az önmagát szerencsésnek látó társa más irányba ment, idős emberek, nálánál valamivel öregebbek, talán már nyugdíjasok sétáltak, ebéd után voltak, vagy épp ebédre mentek, barátok és barátnők, ritka esetben párok, ha épp szombat lett volna, láthatta volna a biopiacra gyalogoló házaspárt is, de szombaton nincs menü.

Mintha a korábbi beszélgetés folytatódna, mert hallotta, hogy ezt kérdezik egymástól, mi van a Péteréssel, és a Zoliékkal, és az Editéssel, és az Andival, vagy a Zsuzsáékkal, vagy a Krisztával, és a Krisztáékkal, és a Ciliéssel, és a Gáborékkal, és a Katival, és a Lillával, és a, és a, és a.

És jönnek a válaszok, hogy semmi, vagy épp rossz, a semmi alatt is rosszat értenek, hogy ugyanaz a rossz, ami korábban is volt, csak néha kerül újdonság a képbe, tényleg elváltak? Már régen. Nem is mondtad, a múltkor nem kerültek szóba. Meg hát nem jött ki abból a szarból. Nem, szegény, de közben arra gondol, hogy bezzeg én milyen szerencsés vagyok, hogy nem épp én vagyok abban a betegségben. És az unokák? Hát, mindegyik sikeres, legalábbis a beszélgető pár unokái sikeresek, annyi az eredményük, hogy egy hatalmas eredménygyűjtő szekrényben sem férnének, már a szekrény teteje is tele van pakolva, és a gyerekeik is változatlanul sikeresek, ott már egy egész terem kellene a trófeák számára. Meg persze Londonban élnek, New Yorkban élnek, Ausztráliában élnek, Berlinben élnek, Lisszabonban élnek.

A gyerekek felemlítése a régi vetélkedés része volt. Ugye, az én vérvonalam sikeresebb, mint a tiéd, ugye, ezt te is belátod, vagy vegyek elő egy

dzsolit, szerintem ne kényszerítsd ki, mert nem akarlak megalázni, legközelebb akkor ki előtt fogok kérkedni, szóval, ugye belátod. De valójában senki nem látja be, hogy sikeresebb az, aki a tengeren túl van, és évente egyszer találkozik az anyjával, és persze a Columbián tanít irodalomelméletet, ő már régen kivált a hazai elméletgyártók, a Hamletet reflektív fo- 37
gyasztásra ajánlók csapatából, itthon csak nyugdíjas korában lesz majd ismert, mert a hazai kollégák csak akkor olvassák el azokat a könyveket, amiket ő épp most olvas, és az elemzés bibliájának tart. Senki nem látja be, hogy ez a leszármazott sikeresebb, mint az a gyerek, aki semmilyen egyetemen nem tanít, sőt egy olyan cégnél dolgozik, aminek nem érdemes a nevét kimondani, mert senki nem hallott róla, de ott van két sarokkal a szüleitől, pontosabban már csak egy szülőtől, s bármikor beugorhat, hogy anyu (vagy apu, attól függ melyik maradt életben), vigyáznál kicsit a Lacikára, ha épp úgy hívják a kisfiát, ellenkező esetben más nevet mond, vagy csak annyit, hogy a gyerekre.

Izmoznak, mint életükben oly régóta. Újra akarják szabni a régóta megcsontosodott hierarchiát, de aki alul volt a harmincas éveikben, az mindig is alul marad, mindegy mit csinál, a fölüllevő azt a mitcsinálást soha nem fogja látni, vagy ha igen, azon nyomban leértékeli, netán semmisnek tekinti. Az én fiam, az én lányom, az én lányom, az én fiaim, az én unokáim, az én tíz unokám, már a matek is bejön a versenybe, aztán belefáradnak, kullognak a cél felé, még részben lendületesen, s így a kullog szó, nem a tempót, hanem az érvénytelenséget hivatott jelezni.

Anyámat intézetbe kellett adni. Apámat befizettük egy ott-honba. Anyu kórházban, nem tudom, ki jön-e még. Apu nem bírta egyedül, csak két évet húzott le anyu halála óta. Anyu így, apu úgy, anyu, apu, és ez vár majd rájuk is, de ők még ütemesen mennek, budai lakosok, később kezdődik a romlás, mint Pesten, vidékről már nem is beszélve. Ütemesen, bár céltalan, magukban már igen, de nyílt színen még nem érték el az igazmondást. Persze amikor egyedül maradnak, súlyokat cipelnek, akár a rabszolgák valahol Egyiptomban, vagy a tengeren túl, egy déli államban.

Az ügyvéd kikanyarodik közülük egy csendes mellékcúcn, ma megbeszéltem, gondolta, hogy a haverokkal lesz valami visszavágó, akkor a csajnak kell szólni, hogy a mát ki kell hagyni, úgysem menne egymás után kétszer, pedig arra gondolt, hogy ma kevesebbet inna és megfigyelhetné, hogy valójában mi is történik ilyenkor éjszaka. Amikor telefonált, hogy a ma nem megy, a lány, meglepődött, hogy nem lepődött meg, mert már néhány órája megbeszéltek, hogy a mát akkor kihagyják, csak az ügyvéd erre valahogy nem emlékezett.

Nem sajnálok, kérdezte.

De.

Pedig olyan, mintha nem sajnálnád.

De sajnálok, csak nem tudom kétszer sajnálni egymás után.

38 Hogyhogy kétszer?

Már egyszer megbeszéltük, hogy a ma kimarad.

Olyan lendületesen halad ez az ügyvéd hazafelé, hogy nem volt szívünk a szövegben megállítani, hogy beugorjon a dm-be, pedig valójában beugrott, talán az előtt, mikor a dicsekvést hallgatta, mert elfogyott a májregeneráló máriatövis-kapszula és a Q10. Ott volt az a férfi, aki hasonlóan az étkezéskiegészítő gyógyászati készítmények előtt válogatott, de nem ismerték egymást az ügyvéddel, ez a jelenet mégis összekapcsolja őket. Már tele volt a kosara mindenféle anyaggal, mert neki is fogytán voltak a testjavítók, alig várta, hogy hazavigye az új szerzeményeket, amiben tulajdonképpen teljes testi ápolás volt benne, hogy végre bevegye a memóriajavítót, hogy a memória végre azt mondja, hogy emlékezek.

Mire emlékezel, kérdezte a vese. Az nem volt elvárva, mondja a memória, hogy mire emlékezzek, csak hogy emlékezzek. Kiválasztok, mondja a máj. Mit választasz ki, kérdezte a lép. Az nem volt mondva, hogy mit, csak hogy kiválasszak. Aztán az erek, hogy nem meszesedünk tovább. Tényleg, mondja a szív, akkor mért kell olyan erővel pumpálnom? Na, jó meszesedünk, meszesedünk, de a gyógyszergyári elvárás az, hogy azt mondjuk, nem. A test titokban a gyógyszergyártás szolgálatába állt, és nem győzi fogyasztásra serkenteni a halálfélelemmel leginkább megszarolható felsőbbrendű lényt, aki jószerével csak annyit tud elérni a felsőbbrendűségével, hogy a gyógyszergyárak profitja szempontjából kedvező döntéseket hozzon, de amúgy semmi egyébire nem képes rájönni egy életen át, és ugye bármit szed, csak egy élet áll rendelkezésére.

Itt egy pillanatra megingott az is, akinek rossz véleménye volt a gyógyszerekről, s különösen a mögöttük álló ipari lobbiról. Lehet, hogy tényleg hatásosak, mert a gyógyszergyáraknak érdeke, hogy ez a vásárló tovább éljen, hiszen akkor tovább marad fogyasztó. Például a memóriajavító szorosan kapcsolódik a profithoz, hiszen mit kezdhetünk egy olyan vásárlóval, aki nem emlékszik, hogy milyen készítményeket szedett, és milyen új készítmények megvásárlását határozta el otthon az interneten felvillanó reklámok hatására. A gyógyszergyártókat egyszerűen a profit rákényszeríti arra, hogy hasznos gyógyszereket gyártsanak, különben nyilván mérget vagy teljesen hatástalan szereket gyárthanának, már ha az lenne számukra hasznos. Ez azért egy új szempont, ez olyan, hogy önzőségből is lehet valaki rendes, csak azért, mert azt akarja, hogy a többiek szeressék. Ez azt jelenti, hogy a gonoszságnak,

amire minden gyártó hajlamos, objektív gátjai vannak. Hú, erre nem is gondoltam. Nyitva van most a dm vagy a Müller, inkább a Müller, ott nagyobb a választék (a szerző a szereplők nevében is köszönetet mond a Müllernek a kötet megírása során nyújtott támogatásért).

Kellett a sok gyógyszer ennek a férfinak, hogy a szervezete egy 39
törékeny biológiai épületből átalakuljon egy megbízható kémiai rak-
tárrá, ahol nemcsak úgy kedvük szerint dobják be a törülközőt a létfontos-
ságú szervek, már ha a szerveknek volna törülközője, s azt adott esetben
bedobnák, hogy ezzel fejezzék ki, hogy nem működnek tovább. Vezető újsá-
gíró volt egy főleg interjúkat közlő közéleti lapnál, és mint ilyen, meg
volt hívva, hogy azt a sokéves tapasztalatát, amit megszerzett, ossza
meg a leendő újságírókkal az egyetemen.

Hogy én neveljem ki a konkurenciát, kérdezte attól a volt kol-
légától, aki jelenleg a kommunikációs szakot vezette, egy jóisten sem
tudja, kik által alapított, mindenestre üzleti célokat szem előtt tartó
budapesti egyetemen.

Inkább te, mondta, legalább nem törnek az életedre, mert te
leszel a mesterük.

Nem törnek, mondta a férfi, de épphogy törnek, csak az lesz a
különbség, hogy ismerni fogom név szerint, hogy ki az, aki meg akarja
szerezni a pozíciómat.

Amúgy is ismerni fogod, mert ott fog dolgozni annál az újság-
nál, ahol te, nem az utcáról fog a szerkesztőségbe rontani, mint egy
felbőszült arab terrorista.

Jó, nem úgy értettem, csak azt akarom kifejezni, hogy ismerni
fogom, de ez olyan újságírói fordulat volt, nem tehetek róla, már nem
tudok beszélgetésben sem pontosan fogalmazni.

Erről ismerszik meg az igazi újságíró, mondta a tanszékvezető,
hogy civilben is újságíró. Akkor vállalod?

Csak miattad, mondta a férfi.

Egy fél év múlva kiderült, hogy érdemes volt elvállalni, mert a szerény
fizetség mellé odakerült egy, nevezzük úgy, kafetériaaltvány is, ott ismerkedett
meg azzal a lánnyal, aki visszaadta a férfiasságát, amit a felesége, így fogalma-
zott, már évekkel ezelőtt elvett. Megint nem gondolt bele, hogy ez hogy van,
hogy egy eddig ismeretlen nő adja vissza azt, amit egy a nő számára ismeretlen
másik nő vett el. Mindegy, ne ragadjuk le a részleteknél, a lényeg, hogy lett újra
ennek a férfinak férfiassága, és ezt ápolta tovább a gyógyhatású táplálékkiege-
szítőkkel. Mert a férfiasság egy összetett dolog, kell hozzá a test többi része.
Bár vannak olyan nők, akik azt gondolhatják, hogy lényegét tekintve, amikor
az isten teremtette a férfit, nem úgy, mint Mózes első könyvében, hanem a nő

után, akkor először csak egy nagy faszt teremtett, s később azért farigcsált mögé egy emberkinézetű testet, mert a fasz csak úgy önmagában rendkívül hülyén nézett ki. De ez nem változtat azon a tényen, hogy a férfi, tulajdonképpen csak egy nagy fasz, a többi rész pusztán azért van odacsapva, 40 hogy ez a fasz ne lógjon a levegőben. De amikor döntésekre kerül sor, akkor ez a testrész dönt, a többi rész csak a végrehajtásban tud szerepet vállalni. Az újságíró a gyógyszerek mellé bioételeket is fogyasztott, amit a tizenkettedik kerületi Gesztenyés-kert melletti biopiacról szerzett be, ahová egy korábban írt részben az a bizonyos házaspár is ment, könnyen lehet, hogy találkoztak is, és köszöntek egymásnak, meg belekukkantottak egymás kosarába, hogy milyen élelmiszert vett a másik, hátha ötletet kapnak, vagy legalább le tudják mérni az ismerősük anyagi helyzetét.

Amúgy a bioételek is olyanok, hogy szinte már örökéletű tőle az ember, semmi olyan nincs bennük, ami lerakódna, amivel külön küzdelmet kell folytatnia valamilyen belső szervnek, ami ettől idejekorán kiöregszik. Minden mesterséges anyagot kiűzött a szervezetéből, ha nem tekintjük mesterséges anyagoknak a különböző kapszulák tartalmát, amely kapszulák dobozára persze rá van írva, hogy kizárólag természetes anyagokból készültek, de azért a vak is látja, hogy olyan növény nincs a természetben, amin kapszulák lógnak.

Egyre jobban érezte magát ez a férfi, visszatért a férfiassága mellett a fiatalága is, kivált a kamaszkora, amikor olyan őszintén bele tud szeretni valaki egy lányba, mint egy, mi szeret bele ilyen őszintén valakibe vagy valamibe, a háziállat a gazdájába, ez jó hasonlat egy újságírónak, aki újságot olvas, úgyse kérdez vissza, hogy ez megfelelően lefedi-e a helyzetet, vagy, hogy igaz-e ez a hasonlat. Szóval úgy, próbáljunk pontosítani, ez mégiscsak egy regény, nem a heti publicisztika, amibe minden hamis állítás belefér, holnap úgy is a szelektív szemégyűjtőben végzi a cikk, mert ennek az újságnak részben korszerű, környezettudatos olvasói vannak, akik ugyan használnak szelektív szemégyűjtőket, de még nem tértek rá az elektronikus hírforrásokra, amik olyan környezetbarátok, hogy még kukát sem kell hozzá gyártani, maguktól elavulnak és lebomlanak semmivé egy röpke éjszaka alatt. Persze rögvést látjuk, hogy ennek az olvasói rétegnek meg van pecsételve a sorsa. Jó, pontosan tudjuk, hogy minden olvasói rétegnek és nemolvasói rétegnek is meg van pecsételve a sorsa, de ez a pecsét az újság szempontjából lényeges, mert az ő pecsétjük megpecsételi az újság sorsát is, ami először online formára vált, majd végleg megszűnik. De ez még most nem történt meg, ezért is taníthatott az újságíró bónusz kafetériáért ezen az egyetemen, s ezért működhettek még a szelektív kukákat előállító távolkeleti vállalatok.

Hogy visszatérjünk a kis sajtótörténeti kitérőnk után, ami egyben mélyen összefügg a Gutenberg-galaxis zsugorodásával, mert a világ az ősröbbanástól elkezdve tágul, majd ez a folyamat megfordul, és elkezd zsugorodni,

a Gutenberg-galaxis, ami egy a galaxisok sokaságában, épp ebben az élet-
szakaszban volt. Egy szó mint száz, ez a most még nyomtatott sajtóban vi-
tézkedő újságíró annyira beleszeretett ebbe a lányba, más megnevezésben
tanítványba, hogy elfelejtette, hogy van egy felesége, meg huszonöt
év együttélése, megannyi nyaralás, mosás, főzés, takarítás, a lakás- 41
kölcsonbe visszafizetett tallérok, meg hát egy lány is, aki persze már
nem olyan kicsi, de hát minden gyerek, még a felnőtt gyerek is gyerek, és azt
szereti, akárcsak a szülei boldogtalansága árán is, hogyha a szülők együtt
őrzi a gyerekkora emlékét és nem külön-külön, arról meg ne is beszéljünk,
ha az egyik egyáltalán nem őrzi, mert meghalt, vagy egy mindent el-
söpítő szerelem következtében, a szerelem épp ezt a múltat söpri el,
mint az újságíró esetében is volt.

Ez az újságíró, a nagy szerelemtől elvakultan, bejelentette,
hogy akkor leisút, felisút, megint nem tudta, hogy ez nem arra vonat-
kozik, amit csinál, úgy fogta fel, mintha ő maga bízta volna magát,
hogy akkor átviszi a külső és belső kémiai raktárát és néhány fonto-
sabb ruháját, különösen azokat, amikben kinézetben is hasonlított a
szerelmes kamaszokra, egy másik lakásba, amiben a lány lakott. A fe-
leség mondott volna valamit, ha mondhatott volna, de mire felocsú-
dott és összeszedte a gondolatait, addigra a férfi már össze is pakolt,
mert már korábban össze volt neki pakolva. A feleség észre se vette,
hogy ez nem egy hirtelen elhatározás volt, hanem egy régóta fontol-
gatott és előkészített döntés, ami némileg ellentmondott a férfiakról
korábban mondottaknak, de valójában csak azt bizonyítja, hogy a
döntéshozó szerv, a fasz, ilyen bonyolult, előre megfontolt szándékkal
elkövetett eseményeket és folyamatokat is meg tud tervezni.

Ketten maradtunk, mondta a lánynak.

Nem, mondta a lány, egyedül.

Hogyhogy egyedül, kérdezte az elhagyott feleség.

Hogy holnap én is összeköltözök a barátaimmal, mert nincs kedvem
vidékről járni egyetemre.

De nem is vidéken lakunk, mondta a feleség.

Jó mindegy, én a költözést így tudtam indokolni, hogy ne okozzak
neked fájdalmat. Az jobb lett volna, ha azt mondom neked, hogy azért, mert
nem akarok veled együtt lakni?

Nem, mondta a feleség, az rosszabb lett volna.

Pedig pont ez az igazság, mondta a lány, én teljesen megértem az
aput, hogy lelépett.

Te tudtad, hogy ezt fogja csinálni?

A lány akkor elmondta, hogy vele ezt már korábban megbeszélte, és
hogy mindent elmondott arról is, hogy miért. Ti összebeszéltek, mondta

zavartan az imént elhagyott feleség, és elkezdett sírni. A lány bement a szobájába, nem akarta zavarni az anyját a sírásban. Az anya pedig mélyebbre és mélyebbre ásta magát abba a sírásba, ahonnet elmozdulást és újabb fájdalmakat pár hónappal később a válásra való felkészülés hozott.

42 Annyiszor végigpörgette magában, hogy mit és hol rontott el, nem volt nehéz, mert a férje igyekezett úgy ábrázolni a múltat, hogy abban tulajdonképpen semmi jó nem volt, csak a nő folyamatos hibaelkövetése. Mégsem lehetett csak úgy, de már nem mert szép és fontos emlékeket felemlíteni, hogy emlékszel, amikor Bulgáriában voltunk, amiről a férfi régebben úgy beszélt, hogy milyen gyönyörű volt a lány, a későbbi felesége, milyen szép volt, ahogy száradt a testén a sós víz, és ott maradtak a sókari-kák, és akkor a nyelvével levett egy kicsit onnan. Finom, mondta, de nem a só, hanem a bőröd. Még ilyen evidensen korábban jónak nevezett eseményt sem mert a nő megpendíteni, mert a férfi azokra is mondott valami olyat, hogy nekem abból is elegendő volt, csak azért csináltam, hogy ne kelljen veszekedni veled, hogy én azt nem akarom csinálni. Még a gyerekekkel kapcsolatos dolgokról is úgy beszélt, hogy púp volt a hátán és csak sodródott bele ebbe a huszonöt évbe, s most végre kisodródott onnan, és ez mégiscsak nagy megkönnyebbülés mindkettőjüknek. Azért az én nevemben ne beszélj, mondta a nő, hol sírt, hol dühödött tekintettel nézte a férfit, hogy ki vagy te, akinek odaadtam az életemet, ki voltál, és én, hogy nem láttam, hogy az vagy. Mért szerepelsz te is a teremtés könyvében, amikor erre a könyvre teljességgel méltatlan vagy?

A férfi, mellesleg abban a kislakásban, épp olyan életet tervezett az új nővel, amelyet negatív történetként leírt az elhagyott feleségnek. Érdekes volt ez a mondhatni dialektikus összefüggés a két verbálisan megfogalmazott történet között. De ezt az újságíró nem vette észre, nem azért, mert újságíró volt, és csak a legtriviálisabb összefüggéseket észlelte, akkor is, ha az a trivialitás nem állt szinkronban a valósággal, de hát az újságírók már régen nem a valóságról írnak, csak arról a vélt valóságról, amit a valóság helyébe akarnak állítani, amely vélt valóságot egyértelműen a gazdasági szereplők és a kormányok vagy épp a kormányellenes érdekcsoportok akarata alakít. De nem, nem azért beszélt így, helyesebben ő azért is, de ha nem lett volna újságíró, akkor sem tudott volna más szemmel nézni az eseményekre, mint, kicsit ellentmondásos ugyan, de igaz, mint ezzel az elvakultsággal.

Közeledett a válás, amikor egyszer csöngetnek. A feleség kinyitotta az ajtót és ott állt a férj.

Nem akartam kulccsal, nem tudhatom, hogy kivel vagy, mégiscsak egy önálló nő, aki elég jól is néz ki.

Fú, de tapintatos vagy, különben kivel lennék.

Bárkivel, és megismételte az önálló nő kitételét.

A nők nem olyanok, mondta ez a feleség, meg én téged szerettelek, pontosabban azt a férfit, aki korábban voltál.

Nem változtam, mondta a férfi, mindig is ilyen voltam.

Itt hagyta valakit, kérdezte az elhagyott feleség, mert látta a táskákat a férfi kezében.

Nem, visszajöttem.

Hogyhogy, most fogunk elválni, mondta az egyelőre elhagyott feleség.

Nem akarok, mondta a férfi, én téged szeretlek, nem tudok nélküled élni, és mással se.

Nem túl késő erre rájönni, kérdezte a feleség, és persze arra gondolt, hogy az új nőnek mégsem jött össze ez a kémiai raktár, akinek egész nap, kivéve, ha hagymát eszik, olyan a lehelete, mintha egy műtrágyagyár mellett laknának. De csak részben volt igaza az egyelőre elhagyott feleségnek, mert bár ki volt rúgva a férfi, de arról, hogy szereti a nőt, nem hazudott. Mindazokat, amiket korábban az életükről mondott, csak az indulat diktálta, s próbálta magát is belekényszeríteni a hazugságba, hogy könnyebb legyen a szakítás, de hiába volt újságíró, azt a hazugságot, amire rámege az élete, tényleg nem tudta önmaga ellenében képviselni. Kár azonban, vagy legalábbis sajnálatos, ha cikket írna, azt a szót használná, hogy erre csak akkor jött rá, amikor az alternatív megoldás, hogy újrakezdeni az újságírótanonccal épp ott, ahol már egyszer elkezdte huszonötévvél ezelőtt, meghiúsult.

Meg tudsz bocsátani, kérdezte a nőtől. A nő nem tudta, hogy meg tud-e bocsátani, mert ha most kimondja, hogy igen, az még csak egy mondás, hogy az érzelmi sérelem, mikor és hogyan forr be, ki tudhatja előre, mindenesetre nem érzett örömet, hogy felhagyhat az elhagyott feleség státusszal, s hogy ajánlatot kapott arra, hogy ott folytassák, ahol abbahagyták. De hogy lehetne ott folytatni? Nem lehet ugyanarra a vonatra felszállni, ami már régen elrobogott, és a fene se tudja, merre száguld, mely országokat látni az ablakából, milyen tájat, folyót, tengert, hegyeket, sziklás ormokat és városokat. Gyere, mondta a nő és árrebb állt, hogy a férfi be tudjon lépni a lakásba, aminek a felezése egyébként a válóper egyik tárgya és tétje volt.

Visszafogadtad, kérdezte a lánya.

Vissza, mondta a feleség.

Ez a beszélgetés telefonon zajlott, mert a lány nem költözött vissza akkor, amikor az apa visszaköltözött.

Ennyi tartás sincs benned, kérdezte a lány, milyen nő vagy, ezt a minit akarod nekem továbbadni.

A férjem, mondta a feleség, s nemutolsó sorban az apád.

Nem érdemelte meg, ráadásul elsőre, legalább háromszor elküldted volna. Még a népmesékben is van három próba.

Nem volt erőm, meg ez az ő lakása is.

De azért, kérdezte a lány.

44 Mi az, hogy de azért?

De azért nem feküdtél le vele?

Az anya hallgatott.

Lefeküdtél? Még ezzel sem voltál képes egy kicsit megbüntetni?

Az apával az apa költözését korábban megbeszélő lány egy életre megtálya az anyját, ezért az engedékenyséért, de az ilyen életre való dolgok általában nem szólnak egy életre, nem olyanok, mint a halálos betegségek, amelyek tényleg egy életre szólnak, amely betegség egyébként megjelent pár hónap múlva az életükben.

A férfi először csak hadarva beszélt, gyorsan, aztán összevissza és értetetlenül, és ő maga nem értette, hogy miért nem értik, és akkor egy koponya-cété kimutatta a daganatot az agyban. Műthető, mondta az orvos, mikor nézte a leleteket, de nem teljesen. Bizonyos részek olyan helyekre tapadtak és ékelődtek be, amiket, egyszerűen, nem lehet kivágni. Ha egy sebész valamire azt mondja, hogy nem lehet kivágni, azt tényleg nem lehet, mert a sebész olyan, hogy amit el lehet távolítani, azt rögvest eltávolítja. Néha még az is felmerül egy-egy sebészben, hogy születés után minden olyan szervet ki kéne pakolni a csecsemők testéből, amelynek a működése nem létfontosságú, s így sebészi eszközökkel lehetne létrehozni a tökéletesebb embert. Ez a gondolat végül nem honosodott meg, egy bizonyos változatban a plasztikai sebészet terén éledt újra, ahol általában nem kipakolnak, hanem bepakolnak, lépéseket téve így a biorobot létrehozásának irányában.

Most azt kérded, miért megint egy ilyen eset? Mert ilyenek vannak, és én látom ezt a történetet, ahogyan az úr látta a teremtés napjainak végén a világot, csak ő jónak értékelte a látványt. Te is látod, ha kinyitod a szemed, és nem szórakozol azzal, hogy milyen lehet világtalannak lenni. Látod és látom, hiszen a szemünk előtt zajlik, s úgy érzem magam becsületes elbeszélőnek, ha beszámolok róla, akkor is, ha unod, akkor is, ha vidámabb történetekre vágyasz. Nekem se könnyű. Lehet, hogy az összes itt megírt ember én vagyok. Bennem van az a sok fájás, bennem van az a sok betegség, bennem van az a sok rossz kapcsolat és a válás. Nyisd ki rózsám kapudat, nézz ki rajta! Nézz körül, te mit látsz? Hány éves vagy? Mert egy bizonyos életkor alatt ez az egész nem látszik. De ha elmúltál már, és itt most nem mondok számot, ez a táj tűnik a szemed elé, tele tájsérelmekkel, s ezek a hegek nem olyanok, amit egy délutáni cipő- vagy táskavásárlással el lehetne tüntetni.

A műtét megtörtént, bizakodás és persze rettenetesen gyötrő terápiák következtek, mely terápiák eredménytelenek voltak, vagy inkább, épp annyira voltak eredményesek, amennyire voltak. A betegség felfedezésétől számítva tizenhat hónapra (érdekes ez épp annyi, mint egy harmincas éveiben járó nővel való titkos kapcsolat futamideje, akkor ez legyen 45 kicsit kevesebb, mondjuk tizenhárom hónap vagy érdekesebb, ha pont annyi, mintha a betegség is egyfajta titkos kapcsolat lenne, csak épp nem a házasságunkat teszi taccsra, hanem az életünket). Tizenhat hónapra az újságíró kilehelte a lelkét, amely lelket a kollégák és tanítványok megpróbálták a búcsúcíkkeikben körbeírni, hogy milyen volt, s megemlékezni ezáltal arról a férfiről, akit ők hamarosan el fognak felejteni, valamint a napról, amikor az a pozíció, melyet az országos napilapnál elfoglalt, és a tévécsatornák vitaműsoraiban betöltött, hiszen ő volt, akit minden-hová hívtak, mondhatni majd széttépték, végre megüresedett.

A feleség megpróbálta kiiktatni az emlékekből azt a néhány hónapot, amíg külön éltek, s visszaemlenni a férfit oda, ahová a visszaköltözése után már soha nem tudta, mert nem tudott megbocsátani. Megpróbálta a kapcsolatukat újra makulátlannak látni, csak a lánya volt ebben zavaró, aki egyszer, épp a temetés után, a szemére vetette, hogy az apja azért halt meg, mert nem engedte el a feleség. A gyerekek épp olyanok, mint az újságírók, egyáltalán nem zavarja őket, hogy egyik napról a másikra az addigi véleményük, meggyőződésük szöges ellentétét képviselik, elég csak megváltozzon a tulajdonos, és kormányvédő erőből kormánygalázóvá válnak vagy épp fordítva.

Elengedtem, mondta a feleség.

Nem, mert azt hitte, te belehalsz, ha ő nem lesz neked, és ezért szakított a szerelmével.

Mért halnék bele, kérdezett vissza az özvegy, ilyen rövidke történet, és hány megnevezése lehet egy szereplőnek.

Mert azt sugalltad neki, hogy te nem fogod egyedül bírni.

A feleség nem értette, amit a lánya mondott, aztán eszébe jutott az a pöffeszkedő öntudat, ami a férjében a sikerrel párhuzamosan megjelent, hogy nem tudta elképzelni, hogy van élet nélküle, s valószínű ezért jött vissza, mert nem tudta feldolgozni, hogy a volt felesége be tud nélküle is rendezkedni. Emiatt képes volt egy szerelmet is felszámolni. Lehet, hogy tényleg ezzel okozta a saját halálát, mint a lánya mondta, hogy az erőszakkal megszakított szerelem az olyan, hogy sebet ejt az emberen, s ez a lélektani seb elkezd gennyedzeni, a genny meg átcsorog a testbe és szétrombolja az immunrendszert, és a védelem nélkül marad szervezetben elindul a rákos sejtek diadalútja, Nagy Sándorral vagy Hannibállal az élen, hogy elfoglalják az egész birodalmat, ami ez esetben nekik az a konkrét test volt. Olyan a rákos

sejteknek egy test, mint az emberiségnek a naprendszer, nem látnak azon túl mást, s azt sem veszik észre, ha ezt a birodalmat megdöntik, nem marad számukra sem élettér.

46 Az özvegy számtalanszor kiment a temetőbe (Farkasrét), rendezni a sírt. Egy évvel a halált követően, épp évfordulós kimenetel volt, amikor az egyébként súlyos depresszióban szenvedő lánynak beállították a gyógyszereit, és így már együtt tudott kimenni anya és lánya. A lány kérdezte, hogy jót tesz-e az, ha kimegy a sírhoz. Az anya mondta, hogy olyan, mintha akkor megint kicsit együtt lennének. Magamban elmondom neki, mi történt, hogy alakult az életünk, meg hogy te is jól vagy már. És ha most mindketten megyünk, mondta az özvegy, megint együtt lesz, legalább a látogatás idejére a család, megint hárman leszünk. Épp akkor értek a sírhoz. Négyen, mondta a lány, és rámutatott a sír közepén heverő vörös rózsára. A feleség most azt mondta, amit gondolta, ő soha nem fog kimondani, hogy még a halálában se hagyja békén ez a büdös kurva, és kívágta a kukába a virágot.

